

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

- võttes arvesse kodukorra artiklit 51 ja artikli 83 lõiget 7;
 - võttes arvesse väliskaubanduskomisjoni raportit ja väliskomisjoni arvamust (A6-0085/2006),
1. kiidab lepingu sõlmimise heaks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Türkmenistani valitsusele ja parlamendile.

Ühenduse tuumaohutuse raamistik *

P6_TA(2009)0254

Euroopa Parlamendi 22. aprilli 2009. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta vastu võtta nõukogu direktiiv (Euratom), millega luuakse ühenduse tuumaohutuse raamistik (KOM(2008)0790 – C6-0026/2009 – 2008/0231(CNS))

(2010/C 184 E/59)

(Nõuandemenetlus)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (KOM(2008)0790);
 - võttes arvesse Euratomi asutamislepingu artikleid 31 ja 32, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0026/2009);
 - võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta;
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 51 ja 35;
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A6-0236/2009),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euratomi asutamislepingu artikli 119 teist lõiku, ja tagada, et järgitakse Euratomi asutamislepingus käesoleva ettepaneku vastuvõtmiseks ette nähtud juriidilisi nõudeid, eelkõige Euratomi asutamislepingu artikli 31 kohast eksperdirühmaga konsulteerimise nõuet;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 1
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6

(6) Igal liikmesriigil on õigus ise otsustada, milliseid energiaallikaid ta kasutab, **ja pärast järelemõtlemisperioodi on nüüd taas tekkimas huvi uute tuumajaamade ehitamise vastu ning mõned liikmesriigid on otsustanud anda loa uute tuumaseadmete käitamiseks. Lisaks hakkavad loaomanikud lähiaastatel taotlema oma tuumajaamade tegevusaja pikendamist.**

(6) Igal liikmesriigil on õigus ise otsustada, milliseid energiaallikaid ta kasutab.

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7

(7) Selleks tuleks välja töötada parimad tavad, millest reguleerivad asutused võiksid juhinduda, kui nad teevad otsuseid tuumaseadmete eluea pikendamise kohta

(7) **Tuumaohutus on ühenduse huvifääri kuuluv küsimus, mida tuleks võtta arvesse uutele jaamadele käitamislubade andmise ja/või tuumaseadmete eluea pikendamise kohta otsuste langetamisel.** Selleks tuleks välja töötada parimad tavad, millest reguleerivad asutused **ja liikmesriigid** võiksid juhinduda, kui nad teevad otsuseid **uutele jaamadele käitamislubade andmise või** tuumaseadmete eluea pikendamise kohta .

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 9

(9) Tuumaohutuse pidevaks täiustamiseks tuleb kehtestada juhtimissüsteemid ja loaomanikud peavad elanikkonnale tagama tuumaohutuse kõrge taseme.

(9) Tuumaohutuse pidevaks täiustamiseks tuleb kehtestada juhtimissüsteemid ja loaomanikud **ning jäätmekäitlejad** peavad elanikkonnale tagama tuumaohutuse **võimalikult** kõrgetaseme.

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 10

(10) Rahvusvahelise Aatomienergia Agentuuri (IAEA) ohutuse põhialused **ja** nõuded moodustavad tavade raamistiku, millele peaksid tuginema liikmesriikides esitatavad ohutusnõuded. Liikmesriigid on andnud olulise panuse osutatud põhialuste **ja** nõuete täiustamisse.

(10) Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) ohutuse põhialused, nõuded **ja suunised** moodustavad **eeskirjade kogumi ja** tavade raamistiku, millele peaksid tuginema liikmesriikides esitatavad ohutusnõuded. Liikmesriigid on andnud olulise panuse osutatud põhialuste, nõuete **ja suuniste** täiustamisse. **Nimetatud eeskirjad peaksid peegeldama ohutusnõuete rahvusvahelist parimat tava ja olema seetõttu heaks aluseks ühenduse õigusaktidele. Neid ei saa kehtestada ühenduse õiguses üksnes käesolevas direktiivis sisalduva viitega IAEA ohutusstandardite seeriale nr SF-1 (2006). Seepärast tuleks käesolevale direktiivile lisada tuumaohutuse aluspõhimõtteid sisaldav lisa.**

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13

(13) **Avalikkusele** õigel ajal tõese teabe esitamine tähtsate tuumaohutusküsimuste kohta peaks põhinema tuumaseadmete ohutusega seotud küsimustes läbipaistvuse kõrge taseme tagamisel.

(13) **Tuumatööstuse töötajatele ja avalikkusele** õigel ajal tõese teabe esitamine tähtsate tuumaohutusküsimuste kohta peaks põhinema tuumaseadmete ohutusega seotud küsimustes läbipaistvuse kõrge taseme tagamisel.

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13 a (uus)

(13 a) *Selleks, et tagada juurdepääs teabele, üldsuse osalemine ja läbipaistvus, peaksid liikmesriigid võtma kõik asjakohased meetmed, et rakendada rahvusvahelistes konventsioonides sisalduvaid kohustusi, mis juba sätestavad vajalikud nõuded riiklikul, rahvusvahelisel või piiriülel tasandil, nt keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamise üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioonis (Ärhusi konventsioon, 25. juuni 1998) (1).*

(1) ELT L 124, 17.5.2005, lk 1; ELT L 164, 16.6.2006, lk 17 ja määrus (EÜ) nr 1367/2006, ELT L 264, 25.9.2006, lk 13.

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 15

(15) Tuumaseadmete **ohutusnõuete** tõhusa **täitmise** tagamiseks peaksid liikmesriigid **moodustama** reguleerivad asutused sõltumatuna. Reguleerivale asutusele tuleks anda pädevus ja vahendid, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks.

(15) Tuumaseadmete tõhusa **reguleerimise** tagamiseks peaksid liikmesriigid **looma** reguleerivad asutused sõltumatuna **huvidest, mis võiksid põhjendamatult mõjutada tuumaohutuse küsimustes tehtavaid otsuseid**. Reguleerivale asutusele tuleks anda pädevus ja vahendid, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks.

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19

(19) Liikmesriigis tuumaseadmete **ohutuse** eest vastutav reguleeriv asutus peaks peamiselt tegema koostööd tuumaohutuse ja tuumajäätmete käitlemise kõrgetasemelise Euroopa töörihma kaudu, **kes** on välja töötanud tuumaohutuse reguleerimise kümme põhimõtet. Tuumaohutuse ja tuumajäätmete käitlemise kõrgetasemeline Euroopa töörihm peaks aitama pidevalt täiustada ühenduse tuumaohutuse raamistikku,

(19) Liikmesriigis tuumaseadmete **järelevalve** eest vastutav reguleeriv asutus peaks peamiselt tegema koostööd tuumaohutuse ja tuumajäätmete käitlemise kõrgetasemelise Euroopa töörihma kaudu. **Kõrgetasemeline töörihm** on välja töötanud tuumaohutuse reguleerimise kümme põhimõtet, **mis on käesoleva direktiivi seisukohast olulised**. Tuumaohutuse ja tuumajäätmete käitlemise kõrgetasemeline Euroopa töörihm peaks aitama pidevalt täiustada ühenduse tuumaohutuse raamistikku.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõige 1

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on saavutada ühenduses tuumaohutus, seda säilitada ja pidevalt täiustada ning suurendada riikide reguleerivate asutuste osa.

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on **tuumaohutuse raamistiku loomine Euroopa Liidus. Sellega pannakse alus tuumaohutust käsitlevatele õigusaktidele ja regulatiivmeetmetele liikmesriikides, eesmärgiga** saavutada ühenduses tuumaohutus, seda säilitada ja pidevalt täiustada ning suurendada liikmesriikide reguleerivate asutuste osa.

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõige 2

2. Seda kohaldatakse selliste tuumaseadmete projekteerimisele, asukoha planeerimisele, ehitamisele, hooldamisele, käitamisele ja dekomisjoneerimisele, mille puhul asjaomase liikmesriigi seadustes on nõutud ohutuskaalutlustega arvestamist.

2. Seda kohaldatakse selliste tuumaseadmete projekteerimisele, asukoha planeerimisele, ehitamisele, hooldamisele, **kasutussevõtmisele**, käitamisele ja dekomisjoneerimisele **ning käitajate poolt kasutatavate alltöövõtjate tehtavale tööle**, mille puhul asjaomase liikmesriigi õigusaktides ja reguleerivas raamistikus nõutakse ohutuskaalutlustega arvestamist.

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – punkt 1

(1) „tuumaseade” – tuumakütuse valmistamise tehas, uurimisreaktor (sealhulgas kriitilisest massist väiksema massiga ja kriitilise massiga moodulid), tuumaelektrijaam, rajatis kasutatud kütuse säilitamiseks, rikastuskäitis või ümbertöötlemiskäitis;

1) „tuumaseade” – tuumakütuse valmistamise tehas, uurimisreaktor (sealhulgas kriitilisest massist väiksema massiga ja kriitilise massiga moodulid), tuumaelektrijaam, rajatis kasutatud kütuse **ja radioaktiivsete jäätmete** säilitamiseks, rikastuskäitis või ümbertöötlemiskäitis, **sealhulgas rajatised tuumaseadme käitamise ajal tekitatud radioaktiivsete ainete käitlemiseks ja töötlemiseks;**

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – punkt 3

(3) „radioaktiivne aine” – aine, mis sisaldab üht või mitut radionukliidi, mille aktiivsust või kontsentratsiooni tuleb kiirguskaitse seisukohast arvesse võtta;

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – punkt 8

(8) „reguleeriv asutus” – asutus või **asutused, keda liikmesriik on volitanud andma lubasid ning teostama järelevalvet tuumaseadmete asukoha planeerimise, tuumaseadmete projekteerimise, ehitamise, kasutuselevõtmise, käitamise või dekomisjoneerimise üle asjaomases liikmesriigis;**

8) „reguleeriv asutus” – **liikmesriigi poolt määratud** asutus või **asutuste süsteem, kellel on seaduslik õigus juhtida reguleerimisprotsessi, sealhulgas volituste andmist, ning seeläbi tuumaohutuse, kiirgusohutuse, radioaktiivsete jäätmete ohutuse ja transpordiohutuse reguleerimist;**

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – punkt 9

(9) „luba” – mis tahes volitus, mille **reguleeriv** asutus on andnud taotlejale, et määrata talle vastutus tuumaseadme asukoha planeerimise, tuumaseadme projekteerimise, ehitamise, kasutuselevõtmise, käitamise või dekomisjoneerimise eest;

9) „luba” – mis tahes volitus, mille **valitsus või valitsuse kinnitatud riiklik** asutus on andnud taotlejale, et määrata talle vastutus tuumaseadme asukoha planeerimise, tuumaseadme projekteerimise, ehitamise, kasutuselevõtmise, käitamise või dekomisjoneerimise eest;

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – punkt 10

(10) „uued tuumareaktorid” – tuumareaktorid, mille kohta on antud **käitamisluba** pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

10) „uued tuumareaktorid” – tuumareaktorid, mille kohta on antud **ehitusluba** pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – pealkiri

Vastutus tuumaseadmete ohutuse eest ja tuumaseadmete ohutust käsitlevraamistik

Tuumaseadmete ohutust käsitlev õiguslik raamistik

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1

1. Esmavastutus tuumaseadmete ohutuse eest on loaomanikul, kes tegutseb riigi reguleeriva asutuse kontrolli all. Tuumaseadme suhtes rakendatavate ohutusmeetmete ja kontrollide üle otsustab üksnes reguleeriv asutus ja neid rakendab ainult loaomanik.

välja jäetud

Loaomanikul on esmavastutus ohutuse eest kogu tuumaseadme eluaja jooksul, kuni see vabastatakse ametliku kontrolli alt. Loaomanik ei saa vastutust kellelegi edasi anda.

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2

2. Liikmesriik kehtestab õigusliku ja reguleeriva raamistiku tuumaseadmete ohutuse reguleerimiseks ja säilitab seda. Raamistik hõlmab riigis kehtivaid ohutusnõudeid, lubade andmise ja tuumaseadmete kontrolli süsteemi, tuumaseadmete loata käitamise keelamist ja riigi järelevalvesüsteemi, sealhulgas vajalikke jõustamismeetmeid.

1. Liikmesriik kehtestab ELi ja rahvusvaheliste parimate võimalike tavade alusel õigusliku ja reguleeriva raamistiku tuumaseadmete ohutuse reguleerimiseks ja säilitab seda. Raamistik hõlmab riigis kehtivaid ohutusnõudeid, lubade andmise ja tuumaseadmete kontrolli süsteemi, tuumaseadmete loata käitamise keelamist ja riigi järelevalvesüsteemi, mis hõlmab lubade peatamist, muutmist ja tühistamist, sealhulgas vajalikke jõustamismeetmeid.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2 a (uus)

2 a. Liikmesriigid tagavad õigusaktide kehtestamise, mis võimaldavad tuumaseadme käitamisloa tühistamist juhul, kui loa tingimusi on tõsiselt rikutud.

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2 b (uus)

2 b. Liikmesriigid tagavad, et kõik otseselt tuumaseadmetega seotud tegevuses osalevad organisatsioonid kehtestavad põhimõtted, milles võetakse nõuetekohaselt arvesse tuumaohutust.

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2 c (uus)

2 c. Liikmesriigid tagavad, et vähemalt kord 10 aasta jooksul vaadatakse reguleeriv asutus ja riigi reguleerimissüsteem üle teiste riikide ekspertide poolt eesmärgiga pidevalt täiustada reguleerimise infrastruktuuri.

Liikmesriik teavitab teiste riikide ekspertide kontrolli tulemustest komisjoni.

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2 d (uus)

2 d. Liikmesriigid võivad kehtestada rangemaid ohutusmeetmeid, kui on sätestatud käesolevas direktiivis.

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – pealkiri

*Reguleerivad asutused**Reguleerivate asutuste määramine ja kohustused*

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige -1 (uus)

-1. Liikmesriigid määravad riikliku reguleeriva asutuse, mis vastutab tuumaseadmete ohutuse reguleerimise, järelevalve ja hindamise eest.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1

1. Liikmesriigid tagavad reguleeriva asutuse tegeliku sõltumatus- tuse kõikidest **organisatsioonidest**, kelle ülesanne on edendada tuumaenergiat, käitada tuumaseadmeid või põhjendada nendest saadavaid sotsiaalseid hüvesid, samuti igast muust mõjust, mis võib kahjustada ohutust.

1. Liikmesriigid tagavad reguleeriva asutuse tegeliku sõltumatus- tuse . **Selleks tagavad liikmesriigid, et talle käesoleva direktiiviga määratud ülesandeid täites:**

a) on reguleeriv asutus õiguslikult eraldiseisev ja funktsionaalselt sõltumatu kõikidest teistest avalik-õiguslikest või eraõiguslikest isikutest, ja eriti nendest, kelle ülesanne on edendada tuumaenergiat, käitada tuumaseadmeid või põhjendada nendest saadavaid sotsiaalseid hüvesid, samuti igast muust mõjust, mis võib kahjustada ohutust ;

b) tegutsevad reguleeriva asutuse töötajad ja selle juhtimise eest vastutavad isikud oma reguleerimisülesandeid täites turuhuvidest sõltumatult ja ei küsi ega võta vastu juhiseid ühelteki riigiasutuselt ega muult avalik-õiguslikult või eraõiguslikult isikult.

Kõnealune nõue ei piira vajaduse korral tihedat koostööd riigi teiste asjaomaste ametiasutustega.

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 2

2. **Reguleerival** asutusel **peavad olema** piisavad volitused, pädevus ning rahalised vahendid ja inimressursid temale pandud vastutuse kandmiseks ja tema kohustuste täitmiseks. **Ta** jälgib ja reguleerib tuumaseadmete ohutust **ja** tagabohutusnõuete täitmise **ning ohutustingimuste ja -eeskirjade rakendamise.**

2. **Liikmesriigid tagavad, et reguleerival** asutusel **on** piisavad volitused, pädevus ning rahalised vahendid ja inimressursid temale pandud vastutuse kandmiseks ja tema kohustuste täitmiseks. **Reguleeriv asutus** jälgib ja reguleerib tuumaseadmete ohutust **ning** tagab **kehtivate** ohutusnõuete **ja loatingimuste** täitmise.

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 3

3. **Reguleeriv asutus annab lubasid ning jälgib nende kohaldamist tuumaseadmete asukoha planeerimisel, nende projekteerimisel, ehitamisel, kasutuselevõtmisel, käitamisel ja dekomisjoneerimisel.**

välja jäetud

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 3 a (uus)

3 a. Liikmesriigid tagavad, et reguleeriv asutus teostab tuumaohutuse hindamist, uuringuid ja kontrolli ning võtab vajaduse korral jõustamismeetmeid tuumaseadmete kogu eluea, kaasa arvatud dekomisjoneerimise jooksul.

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 3 b (uus)

3 b. Liikmesriigid tagavad, et reguleerival asutusel on õigus anda korraldus mis tahes tuumaseadme käitamise peatamiseks, kui ohutus ei ole tagatud.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 4

4. *Reguleerivad asutused tagavad, et loaomanike käsutuses on piisav hulk vajaliku kvalifikatsiooniga personali.* **välja jäetud**

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 5

5. *Vähemalt kord kümne aasta jooksul vaadatakse reguleeriv asutus ja riigi reguleerimissüsteem üle teiste riikide ekspertide poolt eesmärgiga pidevalt täiustada reguleerimise infrastruktuuri.* **välja jäetud**

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 5 a (uus)

5 a. *Liikmesriikide reguleerivad asutused vahetavad reguleerimise alaseid parimaid tavasid ning kujundavad välja ühise arusaama rahvusvaheliselt tunnustatud tuumaohutusnõuetest.*

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5

Liikmesriigid teavitavad üldsust tuumaalase ohutuse järelevalvetevõttevuse menetlustest ja tulemustest. Nad tagavad ka, et reguleerivad asutused teavitavad üldsust tõhusalt oma pädevusvaldkonnast. Vastavalt asjaomastele oma riigi ja rahvusvahelistele kohustustele tagatakse juurdepääs teabele.

Liikmesriigid teavitavad üldsust **ja komisjoni** tuumaalase ohutuse järelevalvetevõttevuse menetlustest ja tulemustest **ning teavitavad iga vahejuhtumi korral koheselt üldsust.** Nad tagavad ka, et reguleerivad asutused teavitavad üldsust tõhusalt oma pädevusvaldkonnast. Vastavalt asjaomastele riiklikele ja rahvusvahelistele kohustustele tagatakse juurdepääs teabele.

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – esimene lõik

1. *Liikmesriigid järgivad IAEA ohutuse põhialuseid (IAEA Safety Fundamentals: Fundamental safety principles IAEA Safety Standard Series No. SF-1 (2006)). Nad järgivad kohustusi ja nõudeid, mis on esitatud tuumaohutuse konventsioonis (IAEA INFCIRC 449, 5.7.1994).*

1. *Tuumarajatiste asukoha planeerimise, tuumarajatiste projekteerimise, ehitamise ja dekomisjoneerimise osas kohaldavad liikmesriigid IAEA ohutuse põhialuste (IAEA ohutuse põhialused: ohutuse aluspõhimõtted, IAEA ohutusstandardite seeria nr SF-1 (2006)) neid osi, mis on asjakohased ühenduse tuumaohutuse raamistiku loomise suhtes, nagu on määratletud lisas. Nad kohaldavad kohustusi ja nõudeid, mis on lisatud tuumaohutuse konventsiooni ⁽¹⁾.*

⁽¹⁾ EÜT L 318, 11.12.1999, lk 20 ja ELT L 172, 6.5.2004, lk 7.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – teine lõik

Eeskätt tagavad nad, et rakendatakse kõiki kohaldatavaid põhimõtteid, mis on esitatud IAEA ohutuse põhialustes, et tagada tuumaseadmete puhul ohutuse kõrge tase, mis hõlmab muuhulgas töö tõhusat korraldust, et vältida kiirgusohu võimalust, avariide ärahoidmist ja avarii tagajärgede kõrvaldamist, vananemise juhtimist, kõigi toodetud radioaktiivsete materjalide pikaajalist käitlemist ja elanikkonna ning läheduses asuvate riikide ametiasutuste teavitamist.

välja jäetud

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 2

2. **Seoses uute** tuumaenergia reaktorite **ohutusega** püüavad liikmesriigid **arendada** välja täiendavaid ohutusnõudeid, lähtudes **ohutuse pideva suurendamise põhimõttest ja tuginedes tuumaohutust reguleerivate Lääne-Euroopa asutuste ühenduse (WENRA) väljaarendatud tuumaohutuse võrdlustasemetele ning tehes tihedat koostööd tuumaohutuse ja tuumajäätmete käitlemise kõrgetasemelise Euroopa tööriühmaga.**

2. **Uute** tuumaenergia reaktorite **ehituslubade andmise jaoks** püüavad liikmesriigid **töötada** välja täiendavaid ohutusnõudeid, lähtudes **olemasolevate reaktorite käitamiskogemuse pidevast suurenemisest, tegutsevate tuumajaamade ohutusanalüüsidest saadud teabest, uusimast metoodikast ja tehnoloogiast ning ohutusuuringute tulemustest.**

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 2 a (uus)

2 a. Komisjon tagab, et kõik kolmandad riigid, kes soovivad ELiga ühineda või peavad ühinemisläbirääkimisi, täidavad vähemalt käesolevas direktiivis sätestatud standardeid ja IAEA määratletud põhimõtteid, mis on toodud lisas.

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – pealkiri

Loaomanike kohustused

Loaomanike vastutus

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige -1 (uus)

-1. Liikmesriigid tagavad, et põhivastutus tuumaseadmete ohutuse eest tuumaseadmete kogu eluea jooksul lasub loaomanikul. Loaomanik ei saa vastutust kellelegi edasi anda.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 1

1. *Loomanikud projekteerivad, ehitavad, käitavad ja dekomisjoneerivad* oma tuumaseadmeid vastavalt artikli 6 lõigetes 1 ja 2 esitatud sätetele.

1. *Lüükmesriigid tagavad, et loomanikud vastutavad* oma tuumaseadmete projekteerimise, ehitamise, käitamise ja dekomisjoneerimise eest vastavalt artiklis 6 esitatud sätetele.

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2

2. *Loomanikud* kehtestavad ja rakendavad juhtimissüsteemid, mida reguleeriv asutus korrapäraselt kontrollib.

2. *Lüükmesriigid tagavad, et loomanikud* kehtestavad ja rakendavad juhtimissüsteemid, mida reguleeriv asutus korrapäraselt kontrollib.

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 3 a (uus)

3 a. *Lüükmesriigid tagavad, et tuumaohutuse tagamise eeltingimusena hindab reguleeriv asutus regulaarselt loomaniku personali piisavust ja kvalifikatsiooni, mille aluseks on loomaniku esitatav aruanne hinnangu kohta sellistes tööhõivekõikumustes nagu tervishoid, ohutus ja ohutuskultuur, töötajate kvalifikatsioon ja väljaõpe, töötajate arv ning alltöövõtjate kasutamine.*

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 3 b (uus)

3 b. *Asjaomased reguleerivad asutused esitavad iga kolme aasta järel komisjonile ja Euroopa tööturu osapooltele tuumaohutust ja ohutuskultuuri käsitleva aruande. Komisjon võib Euroopa tööturu osapooltega konsulteerides teha ettepanekuid suurema tuumaohutuse tagamiseks, sealhulgas tervise kaitseks ELis parimal võimalikul tasemel.*

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 1

1. *Reguleeriv asutus teostab kogu tuumaseadme eluea, kaasa arvatud dekomisjoneerimine, jooksul tuumaohutuse hindamist, uuringuid ning võtab kontrollimis- ja vajaduse korral jõustamisemeid.*

välja jäetud

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 2

2. *Reguleerival asutusel on õigus käitamisluba ära võtta, kui tuumaseadmega seoses on tõsiselt või korduvalt rikutud ohutuseeskirju.*

välja jäetud

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3

3. *Reguleerival asutusel on õigus anda korraldus iga tuumaseadme käitamise peatamiseks, kui tema arvates ei ole ohutus täielikult tagatud.* *välja jäetud*

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9

Liikmesriigid pakuvad niihästi üksikult kui ka ühiselt riikidevahelise koostöö raames asjakohaseid õppimise ning pideva teoreetilise ja praktilise koolituse võimalusi.

Piisavate inimressursside loomiseks oma riigis ja tuumalaste teadmiste säilitamiseks tagavad liikmesriigid, et liikmesriikide poolt ja vajaduse korral riikidevahelise koostöö raames tehakse kättesaadavaks tuumaohutuse alased õppimise ning pideva teoreetilise ja praktilise alus- ja jätkukoolituse võimalused, sealhulgas vahetusprogrammid.

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10

Artikkel 10
Ohutuse esmatähtsus

välja jäetud

Liikmesriigid võivad sätestada rangemaid ohutusmeetmeid kui on esitatud käesolevas direktiivis.

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11

Liikmesriigid esitavad komisjonile aruande käesoleva direktiivi rakendamisest hiljemalt [kolme aasta möödumisel selle jõustumisest] ja edaspidi iga kolme aasta järel. Esimese aruande alusel esitab komisjon nõukogule aruande edasiliikumisest käesoleva direktiivi rakendamisel, lisades sellele vajaduse korral ettepanekud õigusaktide vastuvõtmiseks.

Liikmesriigid annavad komisjonile aru käesoleva direktiivi rakendamise kohta samal ajal ja sama tihti, nagu nad koostavad oma riiklikud aruanded tuumaohutuse konventsiooni läbivaatamise kohtumiste raames. Selle aruande alusel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande edust käesoleva direktiivi rakendamisel, lisades sellele vajaduse korral õigusakti ettepanekud.

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – esimene lõik

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt [kahe aasta jooksul pärast artiklis 13 osutatud kuupäeva]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt [kaks aastat pärast artiklis 13 osutatud kuupäeva]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa (uus)

Lisa

OHUTUSEESMÄRK

Keskne ohutuseesmärk on töötajate ja üldsuse kaitse tuumaseadmetest lähtuda võiva ioniseeriva kiirguse kahjuliku mõju eest.

1. Töötajate ja üldsuse kaitse tagamiseks tuleb tuumaseadmeid kasutades täita kõige rangemaid ohutusstandardeid, mida on majanduslikke ja sotsiaalseid tegureid arvestades võimalik mõistlikul viisil saavutada.

Lisaks Euratomi põhistandarditega (direktiiv 96/29/Euratom) kehtestatud tervisekaitsemeetmetele tuleb võtta järgmisi meetmeid:

- piirata sündmuste tõenäosust, mille tagajärjel võib kaduda kontroll reaktorituuma, ahelreaktsiooni või radioaktiivse kiirguse allika üle, ning
- selliste sündmuste toimumise korral leevendada nende tagajärgi.2. Keskset ohutuseesmärki peetakse silmas kõigis tuumaseadmetes ja tuumaseadme kogu eluea jooksul.

OHUTUSPÕHIMÕTTED

Esimene põhimõte: vastutus ohutuse eest

Iga liikmesriik tagab, et esmane vastutus tuumaseadme ohutuse eest lasub vastava loa omanikul, ning võtab vajalikud meetmed tagamaks, et kõik loaomanikud täidaksid oma kohustusi.

1.1. Iga liikmesriik tagab, et loaomanik on täitnud õigusnorme, millega reguleeritakse:

- vajalike oskuste omandamist ja säilitamist;
- piisava teabe ja koolituse andmist;
- korra ja menetluste kehtestamist ohutuse tagamiseks igasugustes tingimustes;
- tuumaseadmete konstruktsiooni nõuetele vastavuse ja kvaliteedi piisavuse kontrollimist;
- kogu kasutatava, toodetava või ladustatava radioaktiivse aine ohutu kontrollimise tagamist;

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

— kõigi tekkivate radioaktiivsete jäätmete ohutu kontrollimise tagamist,

et seeläbi täita kohustust tagada tuumaseadme ohutus.

Nimetatud kohustusi täidetakse kooskõlas kohaldatavate ohutuseesmärkide ja -nõuetega, mille on kehtestanud või heaks kiitnud reguleeriv asutus, ning nende täitmine tagatakse haldussüsteemi rakendamise kaudu.

Teine põhimõte: juhtimine ja haldamine ohutuse nimel

Tõhus juhtimine ja haldamine ohutuse nimel tuleb sisse viia ja toimivana hoida kõigis tuumaohutusega seotud organisatsioonides.

2.1 Juhtimist seoses ohutusküsimustega demonstreeritakse organisatsiooni kõige kõrgematel tasanditel. Juurutatakse ja säilitatakse tulemuslik haldussüsteem, mis integreerib kõik halduselemendid, nii et ohutusnõuded kehtestatakse ja neid kohaldatakse sidusalt teiste nõuetega, muu hulgas inimtegevust, kvaliteeti ja turvalisust käsitlevate nõuetega, ning viisil, millega teised nõuded ohutust ei vähendaks.

Haldussüsteem tagab ka ohutuskultuuri edendamise, ohutuse regulaarse hindamise ning kogemustest saadud teadmiste rakendamise.

2.2 Haldussüsteemi integreeritakse ohutuskultuur, mis juhib kõigi asjaomaste organisatsioonide ja isikute suhtumist ohutusse ja sellega seotud käitumist. Ohutuskultuur hõlmab:

— kõigi tasandite juhtide, halduspersonali ja töötajate individuaalset ja kollektiivset pühendumist ohutusele;

— organisatsioonide ja isikute vastutust ohutuse eest kõigil tasanditel;

— ohutusküsimustes uurivat ja õppivat suhtumist soodustavaid ning rahulolu hajutavaid meetmeid.

2.3 Haldussüsteem tunnistab kõigil tasanditel üksikisikute arvukaid vastasmõjusid tehnoloogia ja organisatsioonidega. Oluliste inimtekkeliste, ohutus- ja organisatsiooniliste vigade vältimiseks tuleb arvestada inimteguriga ning toetada tulemuslikkust ja häid tavasid.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

Kolmas põhimõte: ohutuse hindamine

Enne tuumaseadme ehitamist ja kasutuselevõtmist, samuti selle eluea jooksul viiakse läbi põhjalikke ja süstemaatilisi ohutuse hindamisi. Kasutatakse ohutusastmeid, mille puhul võetakse arvesse tuumaseadmest tuleneda võivate ohtude suurust.

3.1 Reguleeriv asutus nõuab kõigi tuumaseadmete tuumaohutuse astmelist hindamist. Selline ohutuse hindamine hõlmab seadme tavapärase töö ja selle mõjude, võimalike vigade avaldumisviiside ja nende tagajärgede süsteemset analüüsi. Hindamine hõlmab ohu kontrolli all hoidmiseks vajalike ohutusmeetmete ning projektipõhiste ja ehituslike ohutusaspektide hindamist näitamaks, et need täidavad nõutud ohutusfunktsiooni. Seal, kus ohutuse säilitamiseks tuleb võtta käitajapoolseid või kontrollimeetmeid, viiakse läbi esialgne ohutuse hindamine, mis peab näitama, et tehtud ettevalmistused on kindlad ja usaldusväärsed. Liikmesriik annab tuumaseadmele kasutusloa alles seejärel, kui reguleerivale asutusele on veenvalt näidatud, et loa taotleja kavandatud ohutusmeetmed on piisavad.

3.2 Ettenähtud ohutuse hindamise protsessi korratakse vajaduse korral tervikuna või osaliselt hiljem käitamise käigus, et võtta arvesse muutunud asjaolusid (nt uute normide kohaldamine või teaduse ja tehnika areng), käitamiskogemusi, tehtud muudatusi ja vananemise mõju. Seadme pikaajalise käitamise korral vaadatakse hindamised läbi ja neid korratakse vastavalt vajadusele. Seadme töö jätkamine sõltub sellistest korduvhindamistest, mis peavad näitama, et ohutusmeetmed on endiselt piisavad.

3.3 Nõuetekohase ohutuse hindamise käigus selgitatakse välja ohuolukorra põhjustajad (sündmused, mis võivad viia ohutingimuste kujunemiseni) ja analüüsitakse neid, ning võetakse meetmed õnnetuste ärahoidmiseks.

3.4 Ohutuse täiendavaks tagamiseks kehtestatakse nii oma kui ka teiste seadmete käitamiskogemuste (sealhulgas ohuolukorra tekitajad/põhjustajad, „õnnelikud õnnetused”, õnnetused ja loata tegutsemine) tagasiside ja analüüsimise protsessid, et kogemustest õppida, neid jagada ja vastavalt tegutseda.

Neljas põhimõte: ohutuse optimeerimine

Liikmesriigid tagavad tuumaseadmete optimeerimise, et saavutada kõrgeim ohutustase praktiliselt mõistliku tegevusega, mis ei piira asjatult seadmete käitamist.

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

4.1 Ohutuse optimeerimine nõuab otsuste tegemist erinevate tegurite suhtelise tähtsuse kohta, sh:

- ettenähtavate sündmuste toimumise tõenäosus ja tagajärjed;
- saadavate kiirgusdooside suurus ja jagunemine;
- kiirgusohust tulenevad majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnategurid.

Ohutuse optimeerimine tähendab ka heade tavade ja nn terve mõistuse kasutamist, niivõrd kui see on igapäevategevuses praktiliselt vajalik.

Viies põhimõte: vältimine ja leevendamine

Liikmesriik teeb kõik praktiliselt võimalikud jõupingutused oma tuumaseadmetes tuumaõnnetuste ja -intsidentide ärahoidmiseks ja nende mõju leevendamiseks.

5.1 Kõik liikmesriigid tagavad, et loaomanikud võtavad tarvitusele kõik praktilised abinõud selleks, et:

- hoida ära ebanormaalseid tingimusi või intsidente, mille tulemusel võib olukord kontrolli alt väljuda;
- hoida ära selliste tekkinud ebanormaalsete tingimuste või toimunud intsidendi eskaleerumist; ning
- leevendada kõiki toimunud õnnetuse kahjulikke tagajärgi,

rakendades selleks „sügavuti minevat kaitset”.

5.2 Sügavuti mineva kaitse kontseptsiooni rakendamine tagab, et ükski tehniline, inimlik ega organisatsiooniline viga ei too kaasa kahjulikke tagajärgi ning et olulisi kahjulikke tagajärgi põhjustada võivate veakombinatsioonide tõenäosus on väga väike.

5.3 Sügavuti minevat kaitset rakendatakse mitme järjestikuse ja sõltumatu kaitsetasandi kaudu, mis peaksid kõik lakkama toimimast, enne kui saab ilmnedu kahjulik mõju töötajatele või üldsusele. Sügavuti mineva kaitse tasandid on näiteks:

Kolmapäev, 22. aprilli 2009

KOMISJONI ETTEPANEK

MUUDATUSETTEPANEK

-
- *sobiva asukoha valimine;*
 - *tuumaseadme sobiv konstruktsioon, mille koostiselemendid on:*
 - projekteerimis- ja ehitustööde kvaliteet;*
 - detailide ja seadmete töökindlus;*
 - kontrolli-, piiramis- ja kaitsesüsteemid ning järelevalvevõimalused;*
 - *sobiv organisatsioon järgmiste elementidega:*
 - tulemuslik juhtimissüsteem ja tugevalt ohutuskultuurile pühendunud juhtkond;*
 - põhjalikud tegevusmenetlused ja -tavad;*
 - põhjalikud õnnetuste ohjamise menetlused;*
 - valmisolek hädaolukordadeks.*

Kuues põhimõte: Valmisolek hädaolukorraks ja hädaolukorras tegutsemine

Liikmesriigid tagavad vastavalt direktiivile 96/29/Euratom ettevalmistuste tegemise, et olla tuumaseadmetes toimuda võivateks õnnetusteks ette valmistatud ja valmis õnnetuste korral tegutsema.
